

## LISTA01: Rozwiązywanie i własności równań różniczkowych

### Przygotowanie teoretyczne

1. Na czym polega całkowanie równań różniczkowych? Co to jest całka ogólna i szczególna r.r.?
2. Przedstaw procedurę rozwiązywania równań różniczkowych – na czym polega klasyczna metoda rozwiązywania równań różniczkowych? Kiedy można ją zastosować?

**Oznaczenia:**  $u$  – wejście, wymuszenie;  $x$  – wyjście, rozwiązanie;  $a, b$  – parametry

**Zadania 1.** Dla podanych przykładów, przedstaw rozwiązanie ogólne i szczególne dla:

- a)  $u(t)=2$ , warunki początkowe to stan równowagi,
- b)  $u(t)=2$ , warunki początkowe  $x(0)=2$  (jeśli potrzeba więcej, to wybrać dowolne)
- c)  $u(t)=3 \cdot 1(t)$ , w warunkach początkowych wszystkie pochodne  $x(t)$  są równe zero.
- d)  $u(t)=3 \cdot \sin(2t)$ , zerowe warunki początkowe

- 1)  $a\dot{x}(t) + 2x(t) = 3u(t)$  5)
- 2)  $2\dot{x}(t) + ax(t) = 2u(t)$
- 3)  $2\ddot{x}(t) + b\dot{x}(t) + 3x(t) = 2u(t)$ ,  $b=10$
- 4)  $2\ddot{x}(t) + b\dot{x}(t) + 3x(t) = 2u(t)$ ,  $b=2$

Zastosuj ogólną metodę rozwiązywania równań różniczkowych liniowych.

**LAB:** Rozwiąż równania symulacyjnie i porównaj z rozwiązaniem analitycznym.

**Zadania 2.** Dla podanego równania różniczkowego

- a) podaj czy jest liniowe, stacjonarne, jaki ma rząd,
- b) napisz równanie statyczne i charakterystyczne,
- c) wyznacz punkt/punkty równowagi,
- d) podaj przykłady warunków początkowych,

Przykłady:

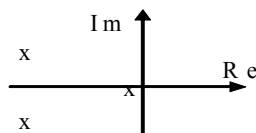
- |   |  |
|---|--|
| 1) $a\ddot{x}(t) + \dot{x}(t) + bx(t) = \ddot{u}(t) + 2u(t)$          | 11) $\ddot{x}^2(t) + 3\dot{x}(t) + ax(t) = u^2(t)$                     |
| 2) $\ddot{x}(t) + 3\dot{x}(t) + b\sqrt{x(t)} = u(t)$                  | 12) $\ddot{x}(t) + 3\dot{x}(t) + ax(t) = u^2(t)$                       |
| 3) $4\ddot{x}(t) + \ddot{x}(t) + a\dot{x}(t) + x^2(t) = u(t)$         | 13) $b^2\ddot{x}(t) + 2\dot{x}(t) + x(t) = \sqrt{a}u(t) + \dot{u}(t)$  |
| 4) $\dot{x}(t) + 4\dot{x}(t) + ax^3(t) = u(t)$                        | 14) $3\ddot{x}(t) + 2\dot{x}(t) + \dot{x}(t) = 2u_1(t) + \dot{u}_1(t)$ |
| 5) $\ddot{x}(t) + 2\dot{x}(t) + ax(t) = u(t) + 2\dot{u}(t)$           | 15) $a\dot{x}(t) + 2abx(t) = 2\ddot{u}(t) + \dot{u}(t)$                |
| 6) $\ddot{x}(t) + a\dot{x}(t) + 2x(t) = u(t) + a\dot{u}(t)$           | 16) $a\dot{x}(t) - 2abx(t) = 2u(t) + \dot{u}(t)$                       |
| 7) $a^2\ddot{x}(t) + \ddot{x}(t) + 3\dot{x}(t) + u_1(t)x(t) = u_2(t)$ |  |
| 8) $2\ddot{x}(t) + 3\dot{x}(t) + a(t)x(t) = 2u_1(t) + 3u_2(t)$        |  |
| 9) $5\ddot{x}(t) + \ddot{x}(t) + 3\dot{x}(t) + x(t)u_1(t) = u_2(t)$   |  |
| 10) $2\ddot{x}(t) + 3\dot{x}(t) + a^3x(t) = 2u_1(t) + 3u_2(t)$        |  |

**LAB\*:** Rozwiąż analitycznie i/lub symulacyjnie

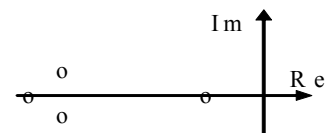
**Zadania 3.** Dla układu, który ma wskazane bieguny:

- a) przedstaw ogólną postać rozwiązania swobodnego (wskaz które parametry zależą od biegunów)
- b) naszkicuj rozwiązanie swobodne i jego składniki (z dokładnością do warunków początkowych)
- c) naszkicuj odpowiedź skokową układu o podanych biegunach
- d) naszkicuj odpowiedź impulsową układu o biegunach
- e) naszkicuj składniki rozwiązania swobodnego i wskaż który z nich zaniknie najszybciej? (uzasadnij)
- f) który biegun ma decyduje o czasie zanikania rozwiązania swobodnego? (uzasadnij)
- g) zaproponuj i uzasadnij uproszczenie układu

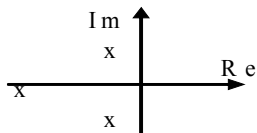
Przykład 1



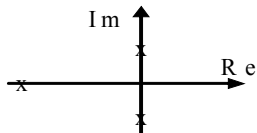
Przykład 2



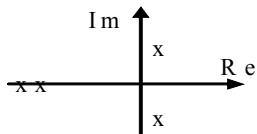
Przykład 3



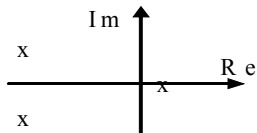
Przykład 5



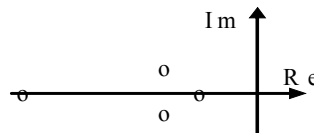
Przykład 7



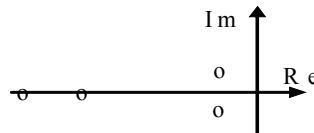
Przykład 9



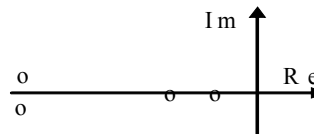
Przykład 4



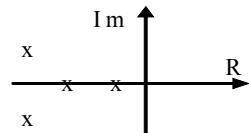
Przykład 6



Przykład 8



Przykład 10

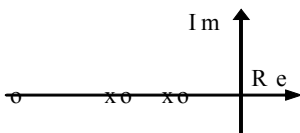


LAB: Sprawdź wykresy symulacyjnie dla wybranych wartości biegunów. Nieważne są konkretne wartości biegunów, ale relacje pomiędzy wartościami (podobne, znacznie różne). Jeśli w rozwiązaniu występują oscylacje to tak dobrać wartość pulsacji, żeby te oscylacje były widoczne. Porównaj rozwiązania dla różnych warunków początkowych.

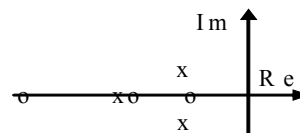
**Zadania 4.** Porównaj własności układów o biegunach oznaczonych 'x' i 'o':

a) który szybciej osiągnie stan równowagi,

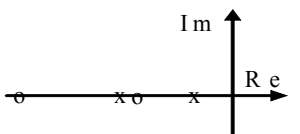
Przykład 1



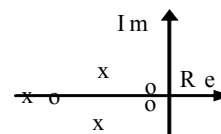
Przykład 2



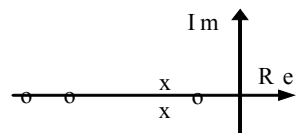
Przykład 3



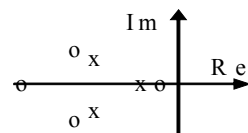
Przykład 4



Przykład 5



Przykład 6



LAB: Porównaj reakcje układów symulacyjnie.

## Na podsumowanie kursu

### Zadania 5.

- 1) Znamy wzmacnienie układu  $k_u$  i jego bieguny (np.  $-3$  i  $-2 \pm j$ ). Należy odtworzyć równanie różniczkowe.
- 2) Znamy równanie statyczne układu:  $x=3u$ , oraz jego bieguny (wykres). Należy odtworzyć równanie różniczkowe
- 3) Uprość układ z zadania 1 i 2 (jeśli to możliwe) i przedstaw równanie różniczkowe po uproszczeniu
- 4) Dla jednego układu znamy bieguny (np.  $-3$ ,  $-2$ ), a dla drugiego układu znamy tłumienie i pulsację drgań. Który układ jest szybszy?

## Podpowiedzi i/lub odpowiedzi

### Zadanie 1

### Zadanie 2

	Typ, rząd	R. statyczne	R. charakterystyczne	P. równowagi
1	ls, 2	$bx = 2u$	$a\lambda^2 + \lambda + b = 0$	
2	n, 2	$b\sqrt{x} = u$	-	
3	n, 3	$x^2 = u$	-	
4	n, 2	$ax^3 = u$	-	
5	ls, 2	$ax = u$	$\lambda^2 + 2\lambda + a = 0$	
6	ls, 2	$2x = u$	$\lambda^2 + a\lambda + 2 = 0$	
7	n, 3	$u_1x = u_2$	-	
	lns, 3, gdy $u_1(t)$ można przyjąć jako parametr	$u_{10}x = u_2$		
	ls, 3, gdy $u_1(t)$ - stały parametr			
8	lns, 2	$a_0x = 2u_1 + 3u_2$		
9	n, 3	$xu_1 = u_2$	-	
10	ls, 2	$a^3x = 2u_1 + 3u_2$	$2\lambda^2 + 3\lambda + a^3 = 0$	
11	n, 2	$ax = u^2$	-	
12	n, 2	$ax = u^2$	-	
	ls, 2, gdy $u^2(t)$ jako $u_1(t)$	$ax = u_1$	$\lambda^2 + 3\lambda + a = 0$	
13	ls, 2	$x = \sqrt{au}$	$b^2\lambda^2 + 2\lambda + 1 = 0$	
14	ls, 3	$0 = 2u_1$	$3\lambda^3 + 2\lambda^2 + \lambda = 0$	-
15	ls, 1	$2abx = 0$	$a\lambda + 2ab = 0$	
16	ls, 1	$-2abx = 2u$	$a\lambda - 2ab = 0$	

Typ: ls – liniowe stacjonarne, lns – liniowe niestacjonarne, n - nieliniowe

### Sprawdzenie (część odpowiedzi): Zadanie 3

